

PETER DE GRAEF

HENRY

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 581

© 1997, Peter De Graef

HENRY

1.

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #581

© 1997, Peter De Graef

Eerste DNTB-druk 2020

isbn 978-94-6076-581-0

nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of veeleelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit

Mara Aronson

Connie Nijman

Ditte Pelgrom

Redacteur

Ricky Schouten

Typografie en basis lay-out

Connie Nijman

Printwerk

Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl

Postadres

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Willem Beukelsstraat 42

1097 ct Amsterdam

Henry is online te bestellen op:

www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 581

© 1997, Peter De Graef

HENRY

2.

Mijn hart heeft zich gevuld met vreugde,
mijn blijdschap wordt alom weerkaatst,
'k heb lang gedacht dat ik niet deugde,
maar 't kwam dan toch goed op het laatst.

Ik werd gezien! Ik ben gezien!
Ik ben na eeuwen, eindelijk opgemerkt!
Doordat de duivel mijne mens
zozeer in nesten had gewerkt,
dat hij alleen nog maar kon piepen
Engeltje! Engeltje! Engeltje bewaar.
Als er dan echt zoiets als u bestaat,
laat mij het dan voelen hier of daar.

Maar ik die niks forceren mag,
die steeds in zwijgen ben gehuld,
ik werk alleen maar met mijn liefde,
en met mijn engelengeduld.

Maar laat mij u een dorp schetsen.

Of nee! Nee, nee, nee...

De duisternis eromheen!

't Regent: hard, meedogenloos, onophoudelijk.

Bliksemschichten leggen over het landschap een dunne, zilveren,
en zich onmiddellijk weer oplossende film, die minuten later pas,
als na een lang administratief proces, door een aarzelende
donderslag wordt bekrachtigd.

'De werkelijkheid,'

hoor je mensen die graag zeuren

en weinig boeken lezen wel 's zeggen,

'is dikwijls straffer dan een roman.'

Waarmee ze uiteraard toegeven

dat een roman meestal sterker is.

Als ik zeg: De liefde is vaak zoeter dan honing.

Dan bedoel ik daarmee dat honing altijd zoet is

en de liefdeeee...

Om dus de werkelijkheid enigszins raak te treffen,

mag men enige overdrijving niet schuwen.

Laat mij u de herfst schetsen; de kale uitgeputte akkers... Laat mij
u vooral wijzen op de bomen, – wilgen, olmen, not elaars –
die het landschap beritselen met hun vrijgelaten bladeren

waarvan er velen blijven plakken op het macadambaantje dat als een scheiding in het haar, kaarsrecht, door de velden op het dorp aanloopt.

Nu,
in die regen,
in die nacht...
Ik heb het over de dag waarop mijn vreugde losbarstte,
...in die regen,
in die nacht,
hupte,
weifelend tussen de harde stoppels
van het maïsveld,
het vette konijn Walter.

Hij kon de slaap niet vatten en hij sloop,
het hoofd vol dwanggedachten,
de zenuwen in zijn neus achterna. Het vette konijn Walter , al jaren slachtrijp, beet es in een s top pel,
spitste een oor en piepte wat, maar kreeg,
afgezien van het drenzen van de regen,
geen antwoord.

Een dof soort eenzaamheid, als van een mens
die bemerkt dat hij dement aan het worden is,

vormde zich binnen in hem.

En hij deed nog een hup,
op zijn alsmaar zwaarder wordende slikpoten.
Het dorp ondertussen,
lag zwart en uitgestorven,
als een kartonnen decortje
tussen twee voorstellingen,
tegen de grauw oplichtende oostelijke einder.

In dat decortje zaten een paar honderdduizend lampen waarvan
er eentje brandde;
een 25-watts peertje op de eerste verdieping van een herenhuis
met mogelijkheden
in de Vergeetmenietelaan.

Vlakbij dat peertje,
op een vers opgespannen spieraam,
stond één rode streep.
En vlak daarnaast op een krukje
zat de magere eigenaar van het herenhuis
met mogelijkheden.
De heer Marcel Van Raefelghem.
Mijne mens.

Hij zat daar in zijn onderhemd
te luisteren naar het geflakker
van de slecht afgestelde waakvlam
in de gasradiator
en te denken: 'Ik kan ik zo niet wérken!
Ik ben misschien wel de grootste schilder aller tijden,
maar ik kan zo niet werken!'

Eén rode streep.

Dat was alles wat hij met zijn verbeelding uit het niets had kunnen
klauwen na ruim drie uur, zitten, suffen,
z'n teennagels knippen
en een rolletje drop leegeten
om de mierikswortelsmaak kwijt te geraken... Ze hadden de
avond voordien een rauwe bloemkool zitten wegeten bij de
televisie en in die dipsaus zat mierikswortel...

In feite was hij ondernemer.

Hij had economie gestudeerd.

En hij had een bedrijfje

maar hij was de dag voordien ineens

voor een hoop geld materiaal gaan kopen

bij een verfwinkel

en die ochtend had hij

speciaal zijn wekker gezet op halfvier

om iedereen voor te zijn
en met een alleen-op-de-wereld-gevoel,
in de sereniteit van de ochtend waarin s
lechts het zacht zoemende trillen wordt vermoed van al
wat leeft
en ingehouden de nieuwe dag verwacht enz., de heilige arbeid
van het schilderen aan te vatten. Maar nauw
lijks had hij,
na drie uur voelen
een rooie veeg verzonnen of...
GATFERDAMME!

Daar trok de hele fanfare van het dagelijks leven zich toeterend
weer op gang.

Op het ritme van de verkeerslichten
op het einde van de Vergeetmenietelaan,
fledderden de auto's alweer
over de kasseien
onder het raam door.
Overal in de straat gingen lichten aan en uit.
Voordeuren, garagepoorten open en dicht. Gezinshoofden
kwamen naar buiten,
met een broodtrommeltje en een appel, een krant,
een met een moeizaam tegen een oprit opgeduwd brommertje.

Hop! De wereld in!

Om de economie aan de praat te houden
en het Bruto Nationaal Produkt nog wat op te krikken.

En hij; de opdrachtloze,
de dwaas die door vertwijfeling
en een vermeende plicht tegenover
een verder door niemand onderkend talent
het echtelijke bed werd uitgeranseld,
zat nog slechts te wachten, te hopen,
dat zo dadelijk voor het raam
aan de eerste verdieping
aan de overkant,
waar zich ook een jong koppeltje had gevestigd
en waar zonet het licht was aangegaan,
het meisje verschijnen zou,
om es te zien wat voor weer het was
en wat voor kleren ze aan moest trekken
waarna ze, onschuldig als een behanger
die van broek wisselt
zich het nachthemd over het hoofd trok,
zodat hij, even maar,
een glimp, een schaduw, een vermoeden

kon opvangen van haar jonge
en zonder meer stevige borsten.

Helaas! Het licht ging gewoon weer uit.
En hij werd alleen gelaten met z'n rooie veeg.

Diep vanbinnen weten jullie allemaal hoe schoon dat de wereld is.
Maar de wereld ziet er niet schoon uit.

Als we geboren worden zijn we allemaal opgeladen met een groot
en zuiver ideaal.

Niet dat je dat kan benoemen maar...

Zo'n gevoel...

Ge ziet er dan ook uit
gelijk nen opgeblonken appel.

En dan is er de werkelijkheid.

Die bijt!

Of die knaagt,

als 't goed is,

naarmate ge ouder worden dat grote gevoel,

tot een kantwerkje van,

vaak op een pijnlijke manier,

bewustgeworden waarheden.

En dat kantwerkje dat neemt ge dan mee terug,
als ge dood gaat naar den hemel.
Maar dikwijls wordt er van in 't begin al zo gebeten...

Verplaatsen wij nu de blik een kamer verder,
waar de echtgenote van Van Raefelghem,
de halftijds werkende en Annemieke
genaamde moeder van een
zeventien maanden oud dochtertje
ligt te woelen en kreunen op het echtelijke bed.

En laten we even inzoomen op de hoofdpijn
die aan de basis ligt van haar onrust.
Een hoofdpijn die nu nog lichtjes zeurt en knispert, maar die
straks zal beginnen steken
en trekken, knarsen als een oude sluispoort
en onredelijk uithalen naar de binnenkant
van slaap en neuswortel.

Mag ik u wijzen op de matte parels zweet
die zich in Annemieke's snotgoot hebben gevormd; en de bepaald
fraaie wijze waarop klissen haar tegen het geteisterde voorhoofd
plakken...

Mooi!

Marcel, nog altijd op z'n krukje.

Eigenlijk had ik dat huis binnen drie jaar moeten kunnen kopen.

Dan had ik ontspannen
met afbetalingstermijnen kunnen goochelen
en met nog een extra lening, een aannemer en wat architecten
aan het werk kunnen zetten
maar d'r viel met de huidige rentevoet
van 9,75% geen klote aan te vangen.

En dat bedrijfje van mij
komt ook al niet van de grond. Een adviesbureautje.
Hij verkocht alleen maar kennis.
Dat kostte niks.
En dan niet uit de pampers komen!
Dat is toch...!
Eh!

Iedereen bleef op z'n geld zitten.
Wachten tot die stomme rentevoet
weer naar beneden kwam.

Dit is een lomp land jongen,

met een achterlijke regering.

Sociaal-democraten en socialisten
die als een wanhopig ouderpaar
met een hyperkinetisch kind,
de vakbonden probeerden rustig te houden
met toegevingen waar die alleen maar
enthousiaster van gaan staken.

De patronale bijdragen
schieten als raketten de hoogte in
en het kapitaal vlucht,
als een bij 't neuken betrapte non,
op hoge benen het land uit.

En het enige wat hij d'r tegen kon doen
was liberaal stemmen
tot de punt van zijn potlood ervan brak.

Democratie!
De grootste leugen van de geschiedenis.
Maar daar kwamen ze nog wel achter.

Wacht maar!

Tot alle ondernemers naar de lageloonlanden zijn gevlucht.

Dan zitten de boeren en de arbeiders hier verwezen naar mekaar
te koekeloeren
in een verder leeg land.
Want dat was democratie.

We hebben dus een konijn,
een jonge ondernemer
die probeert te schilderen,
en een vrouw met koppijn.

En dan waren daar ook nog de ouders
van die jonge ondernemer.
Ze zitten in een huisje buiten het dorp.
Op rust gestelde mensen uit de stad.
Een reiziger in hondenbrokken
met z'n tweede vrouw.

Die reiziger had dat kind uit zijn eerste huwelijk,
Marcel, gemaakt om dat huwelijk te redden,
maar dat hielp niet.

Want die eerste vrouw is er uiteindelijk
toch vandoor gegaan
met een Spaanse charmezanger
waarmee ze, bleek achteraf,

al jàren wat moet gehad hebben.

Misschien zelfs dat die ondernemer
van die charmezanger was, enfin soit.

De reiziger is een aantal jaren later hertrouwd,
ze hebben dat kind eten gegeven
tot het groot was,
en nu trekt dat zijnen plan.
Goed.

Die tweede vrouw is net opgestaan,
heeft de thermostaat een draai gegeven,
de radio opgezet,
het koffiezetapparaat aan
en ze zit zich nu krachtig te ontlasten
met openstaande toiletdeur
om het nieuws niet te missen.

En de reiziger ligt nog in bed,
met z'n hoofd onder de kussens
want die wil dat allemaal niet horen.

En dan straks als de tafel gedekt is roept zij: Reginaaaaaald!

En dan komt hij bedaard recht,
steekt zijn voeten in z'n pantoffels
en een sigaret aan
en dan komt hij zo,
hoestend als een zeeleeuw
die merkt dat ze hem een haring gaan toegooien,
de huiskamer binnen.

'Miriam!
Schenk m'n koffie 's in alstublieft.'

Zoiets.

Nu,
de gebeurtenis die aan de basis ligt
van mijn vreugde
begint eigenlijk op het moment
dat het konijn Walter een hersenbloeding krijgt.

Hij voelt zich al een tijdje niet goed.
Hij zit daar nog altijd op dat maïsveld
pal voor zich uit te staren.

Hij heeft het koud.

En
ineens
komt
er
een
storing
in
zijn
waarnemingen.

Voor zijn ogen verschijnt er een soort

testbeeld

uit zijn keel komt een lange smartelijke

pie-ie-ie-iep

en hij is al dood

nog voor het laatste restje lucht uit zijn longen
een einde aan de piep maakt.

Bewegingloos blijft hij zitten.

Een heel rustig begin dus.

Trouwens meer gebeurt er ook niet
die ochtend...

Tenzij misschien dat Van Raefelghem,
met een pincet en een spiegeltje
wat haren uit zijn neuswortel is beginnen trekken
en dat Annemieke plots voor hem staat.

– Ik denk dat ik doodga.

– Mieke!

Ge moet kloppen als ge binnenkomt.
Ik zit hier geconcentreerd te werken...
Wat is er?

– Hoof'pijn.

– En hebben we niks in huis?

– Aaaaaaaa.

– Laat 's kijken.

En dan sluit zij haar ogen.

En hij,
kijkt...
naar de zepige huid,
de droge lip,
zwarte puntjes, rode strepen,
haartjes, boven de mondhoeken
en op de kin, onder de jukbeenderen,
overal eigenlijk...

Daar was hij mee getrouwd.

– 'k Zie ik niks.

En toen deed zij haar ogen weer open
en keken ze elkaar aan, de echtelieden,
als vreemden.

Gelukkig kwam er toen gehuil
uit de kinderkamer.

Hun blikken haakten zich weer uit elkaar
en beschaamd zochten ze hun heil
in de handelingen die bij de ochtend hoorden,

koffie zetten,

het frazelende kind kleden,
zich met de agressief rokende broodrooster naar het balkon
reppen,
dat soort dingen...

Ik ben met haar getrouwd
omdat ik haar had zwanger gemaakt.

Ik was drieëntwintig,
woonde nog thuis
en had 'Het' nog nooit gedaan.

Men was daar niet mee bezig,
met 'Het',
in het huis van de reiziger.

De reiziger en zijn tweede vrouw
deden 'Het' ook nooit,
volgens mij.

Ja, op televisie, daar deden ze 'het' soms,
maar dan werd hij afgezet.

En op een avond,
ik was drieëntwintig,

toen ben ik de stad 's ingetrokken,
en daar, in een groot leeg café,
aan een klein tafeltje,
zat zij.
Annemieke.

Een trut.
Dat zag je zo.
Zij zat in haar laatste jaar kinderverzorging
en was net op bezoek geweest
bij een vriendin, een ander trut,
die daar ergens met een blaasontsteking
lag te stinken op een appartementje.

Zij zat op haar laatste bus te wachten.
Het gesprek vlotte van geen kanten
maar zij liet zich gewillig dronken voeren
en toen hij zeker wist
dat die laatste bus al lang weg was,
bracht hij haar naar de halte.
En ik zei nog:
'Eigenlijk wil ik alleen maar met u vrijen,
weet gij dat?'

'Zeg!

Ik wil eigenlijk alleen maar met u vrijen.'

Maar die zei niet nee of niet ja.

Die stond daar alleen maar.

Gelijk een koe.

En toen heb ik mijn schoen uitgetrokken
en de lamp van het buskotje kapotgeslagen.

Drie maanden later hing ze zwanger aan de bel.

Reginald kwaad.

Enfin kwaad...

Hij zei op een gegeven moment
dat ik helemaal mijn moeder was.

En als 'm zoiets zei, dan was 'm kwaad.

En ik heb dat mens wel nooit gekend maar...

Ik ben toen met dat Annemieke getrouwd
en toen was alles in orde.

Van Raefelghem trekt zijn pak aan,
zoent vrouw en kind,
en stuift het dorp uit.

Op het macadambaantje
naast het bestoppelde maïsveld
houdt hij halt
en uit z'n binnenzak haalt hij
enkele grammen van dat wonderlijke poeder
waarmee de mens zich snuivend
een toegang kan forceren
tot een wereld waarin atomen geen rol meer spelen.

Weet ge
dat jullie mensen
mekaar eigenlijk niet kunnen zien.
Natuurlijk,
de ene ziet wel
de ander zijn bril,
of zijn neus,
zijn pruikje,
al die dingen waar een mens in gevangen zit.
Maar het wezen in die gevangenis...

D'r was nog nooit iemand geweest
die Van Raefelghem had gezien.
En omdat ge mekaar niet kunt zien,
kunt ge ook Uzelf niet zien.
Kunt ge u daar iets bij voorstellen?

Ge ziet alleen mekaars atomen.
En daar zegt ge dan 'U' tegen
of 'ik'.
'U ziet er goed uit!',
dat kreeg Van Raefelghem regelmatig te horen,
terwijl hij vanbinnen aan alles liep te twifelen,
zijn werk, zijn vrouw, z'n eigen...
Maar hij geloofde wat hij hoorde
en daar is hij dan op den duur zo ziek van geworden...
Wie ook gevangen zit in deze gebeurtenis
is de dorpsarts.

Een oude held.

Zo ne mens die in december '50 naar Korea is getrokken en er in
januari '51 met een venerische ziekte is vandaan gekomen.
Getaande huid, papierwit haar, kritiekloos opgeleid in de
allopathische geneeskunde.
Hij houdt het dorp in een ijzeren greep met pijnstillers en
slaaptabletten en hij wordt wel 's opgemerkt in de omringende
velden, jagend, louter voor de sport, op muizen, met een pistool
en een geflipte drugshond uit de stad.

Nu, deze man die krijgt die ochtend telefoon:

– Allo!?

– Aaaaaaaaaaaaaa.

Annemieke! Ze had amper dat nummer kunnen draaien en kan niks meer zeggen. Hij laat zich het gesteun en gezucht uit de hoorn rustig welgevallen. Er zit namelijk hier en daar een eenzame vrouw in dat dorp, die hij zo nu en dan bevrucht. Het contact wordt na een tijdje verbroken omdat aan de andere kant het dochtertje met een in een omgevallen glas fruitsap gedrenkte schotelvod dat telefoontoestel is beginnen wassen...

Onmiddellijk belt de arts de centrale met de vraag vanwaar hij is opgebeld en wat later op de dag staat hij met een ontzaglijke bos bloemen voor het huis van Annemieke.

Bij elke mens,

wij kunnen dat goed zien...

werpt dat grote ideaalbeeld een schaduw.

En daarin zitten alle eigenschappen die hij

bij het verwezenlijken van zijn ideaal niet kan gebruiken, geilheid, haat, hebzucht,

samengekoekt tot een gedrocht, dat voortdurend pal achter hem staat. En dan soms, zoals bij,

ik zeg zomaar iets,

de onschuldige gnoe die bij valavond staat te drinken aan een kalme rivier,

waaruit ineens de monsterlijke krokodil opduikt,

soms,

neemt dat gedrocht het zaakje over.

Alleen ziet het er bij de mens
niet altijd zo spectaculair uit.

Bij de arts bijvoorbeeld
gaat het er zeer elegant aan toe,
zijn gedrocht staat daar, charmant te lachen met een grote bos
bloemen.

zingen

Wendy Depoovere!

Nog zo iemand.

Zij kan rustig beweren:

‘Ik heb er niks mee te maken.’

En iedereen zal dat aanvaarden,
maar zij wist ervan!

Zij was erbij!

Wendy Depoovere is een tekstverwerkstertje
dat door Van Raefelghem uit de bestanden
van de Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening is weggeplukt om
voor hem te werken.

Ze woonde schuin tegenover hem
maar ging altijd eerst nog een bedlegerige oom wassen en dan
pikte hij haar tegen negen uur op aan de lichten.

Van Raefelghem was teruggereeden vanuit de velden naar de

lichten maar...
zij stond er niet!

Van Raefelghem was teruggereden
en ze stond er niet...
Ze kwam niet.
Dan maar alleen doorgereden.

In de stad stond ze,
voor de ingang van het kantoor
dom om zich heen te kijken.

– Waar zatte gij nu?

– Waar waart ge zelf. Ik heb daar tot dik twintig over negen staan
blinken aan die lichten en dan ben ik maar met de bus gekomen.

– Hoe laat is 't dan nu.

– Hallefellef.

– Dan ligt het aan mij. Sorry, maar Wendy, luister 's. Ik heb 's
nagedacht...

– Dat uur dat ik hier gestaan heb wordt betaald hè!

– Jaja. Kom we gaan eerst naar boven, we zetten koffie en dan gaan we 's praten met mekaar want ik heb een paar ideeën...

– Als ik een sleutel had gehad was er allang koffie geweest. Maar jij denkt natuurlijk dat ik hier in 't weekend vanalles kom doen.

Het kantoor was een gemeubeld kwartier in de Turkenbuurt. Er waren twee kamers en een toilet. De ene kamer rook een beetje naar spullenhulp, de andere naar sperma maar er was telefoon.

– Wendy luister, we gaan het vet spelen. Iets totaal nieuw, waar ze nog nooit van gehoord hebben. En als dat lukt, Wendy dan is dat hier gedaan met die Turken en die... Dan zitten we... Big Building, bruin ramen en een Ficus Benjaminus tot tegen den plafond ja!? In de eerste kamer stond een schrijfmachine en een kamerplantje. In de tweede een driezit.

– Onze economie is gebaseerd op Darwin. The survival of the fittest. En wat Darwin zegt is juist maar slechts voor de helft, en dat weet nog niemand. Hij heeft het alleen over de invloed van de omgeving op een organisme.

De remmende invloed die een organisme vanuit zijn eigen natuur op zichzelf uitoefent laat hij totaal buiten beschouwing.

Wendy ondertussen, haalde de stofkap van de schrijfmachine, gaf de plant water en ging zelf een plas maken.

– D'r is praktisch gene koffie niet meer, weette da!?

– Waarom een eik in de bergen zich klein houdt en een konijn op de Noordpool wit is dat kan hij ons schoon uitleggen.

Maar waarom nen eik gelobde bladeren heeft, Wendy en een kastanje die daar vlak naast staat onder dezelfde uiterlijke omstandigheden heel andere, daar heeft 'm het niet over. Wendy!

Waarom wippen er in Australië een paar miljard van die klein konijntjes rond in plaats van twee of drie hele grote, denkte gij?

Niet omdat dat om biomechanische redenen niet kan hoor! Want de kangoeroe en de olifant die slagen er wel in om zo groot te worden.

– Ik kan nog hooguit twee tassen zetten.

Maar dat zal ook nonnekespis zijn.

'k Zal straks...

En de rest was niet meer te horen omdat ze de wc doortrok.

– In elk organisme zit er iets wat zichzelf tegenhoudt van binnenuit. D'r is geen één eikenblad dat blijft doorgroeien tot het zo groot is als een voetbalveld.

Daarbinnenin zit iets dat zegt

‘Tot hier en niet verder,

een paar lobben, en dat is het,

anders ben ik geen eikenblad niet meer.’

En dat is de natuur, het karakter van een organisme, Wendy.

En dat zijn wij in de economie totaal vergeten.

Wij groeien maar raak.

The sky is the limit! roepen we,

maar d'r is geen enen boom die tot in de stratosfeer groeit.

En dat ziet niemand.

Pas op!

Hier en daar gebeurt het wel hoor in de natuur, dat iets maar raak

begint te groeien,

ne lever of zo die het gevoel voor zijn grenzen verliest, maar weet

ge hoe we dat noemen Wendy?

Kanker!

Daar gaat ge aan dood meiske. Dat moet ge wegsnijen!

Afslanken. Ne mens met kanker moet zich reorganiseren. En die

wordt werkloos.

– Hebde gij nog iets om te doen voor mij?

– Wendy, luistert, we gaan het vet spelen, meiske.

We gaan naar het grootste bedrijf in moeilijkheden dat we kunnen vinden...

Ik denk aan Philips, ik denk aan Unilever.

Ne zieke reus.

We stappen daarop af. En we gaan die genezen, Wendy. Gij en ik.

We zijn jong, we hebben geen ervaring en dat is een pluspunt want dat wil zeggen dat we de onbevangenheid bezitten om de meest voor de hand liggende aspecten in vraag te stellen.

Beginner's mind. Einstein, ja!?

Om te beginnen Wendy, als ge de telefoon opneemt dan zegt ge vanaf vandaag,

Van Raefelghem International.

Ja!?

Goeiemorgen of goeiemiddag eh, naargelang het tijdstip van de dag, maar dan:

International!

Weet ge wat we doen! Gij neemt vrijaf vandaag. En ge gaat naar de luchthaven. Schiphol, Zaventem, dat maakt niet uit. Maar ik wil dat ge daar wat gaat rondlopen, ge kijkt maar wat naar de mensen en naar de vliegtuigen, ge drinkt iets, eh of ge eet iets ik zal u geld meegeven, maar dan wil ik dat ge ervaart wat dat woordje betekent, International. En ik wil vooral dat ge gaat luisteren, luisteren naar hoe daar omgeroepen wordt. Want vanaf morgen verwacht ik dat er iets van pit door die telefoon komt. Energie! Dynamisme! Power. Niet Wendieke Depoovere uit Klotendrecht die tegen haar goesting... Verstaat ge.

– Als ik nen dag verlof moet pakken ga ik naar huis hoor. D'r ligt nog nen berg strijk. Als ge met nen ambulancier getrouwd bent gelijk ik, dan hebt g'alle dagen was want ambulanciers moeten proper zijn en den afwas van gisteren staat er ook nog.

– Betaald meiske, dat honorarium loopt door, ja!? We zijn serieuze mens...

– Moet ik nu nog koffie gaan halen voor u of moet ik nu direct naar 't vliegplein trekken?

– Nee meiske ga maar, ga maar.

Als ge als mens alles waar ge geen raad mee weet in uwe kelder stopt en zo uw huis weet schoon te houden. Dan kunt ge, zeker wanneer ge een grote kelder hebt, uw leven lang vertoeven in een schoon en helder huis.

Maar er komt een tijd dat ge zult sterven, en dat uw huis, met kelder en al, in het bezit komt van uw kinderen.

Ook deze zijn geneigd het huis schoon te houden op de wijze die ze van u hebben geleerd.

Dat hebben ze geërfd.

Alleen zij komen al gauw tot de ontdekking dat die kelder vol zit.

Temeer omdat de dingen die mensen zo wegstoppen,
die ze onderdrukken,
die blijven niet netjes liggen,
die leven,
die gisten,
woekeren.

Ze zoeken een uitweg
naar de kelder van het huis daarnaast,
maar die zit ook vol,
en de kelder van het huis aan de andere kant...
Tot op den duur alle kelders van alle huizen in alle straten van de
samenleving met elkaar verbonden zijn.

En dan,
op een goeie dag,
knalt er ergens een kelderdeur uit haar hengsels
en spat de troep het huis binnen.
Van Raefelghem's kelderdeurtje...
Mooohhhh!!!

Wendy, terwijl zij in haar tas zit te rommelen op zoek naar haar
voordeursleutels:

Den baas is zot! Naar 't vliegplein.
Hij kan haar daar niet toe verplichten.
Zij was schonekes naar huis gekomen.
D'r staat nog nen berg strijk.

En als hij d'r op uit komt dan geeft zij hem gewoon zijn extra geld terug. Zèèèèg.

Zij is toch een dactylo of niet soms.

Een bezetter mogen ze toch ook niet vragen om een bekisting te timmeren.

Ze mogen dat wel vragen, maar hij mag dat weigeren. Trouwens ze gaat ander werk zoeken want dat wordt niks met die jongen.

Naar 't vliegplein!

Zij vindt eindelijk haar sleutels, opent de voordeur, hoort de auto van de dokter achter zich remmen en stapt naar binnen om door het visoog in de voordeur te volgen wat er gaande is. Ze ziet de dokter uitstappen, een gigantische bos bloemen uit z'n achterbak halen en aanbellen bij Annemieke. Wendy, die de reputatie van de dokter kende, liet de voordeur en het visoog voor wat zij waren en ging strijken terwijl in haar hoofd de boulevardblad-intriges zich verdrongen om bekeken te worden.

Annemieke ondertussen wist niet meer waar ze het had, toen de voordeurbel ging.

Ze was volop aan het sterven. In een half uur was haar koppijn onbeschrijfelijk veel erger geworden. Soms dacht ze dat ze haar schedelbot hoorde kraken, maar dat kon natuurlijk niet. En dat kind moest verpamperd worden. Maar ze kon niet eens meer recht staan of niet op handen en voeten de trap af om de voordeur open te doen. Ze kon niks meer. Dat kind moest weg en

zij naar het ziekenhuis. Maar de telefoon hing vol fruitsap.

'Vergissing' dacht de dokter spontaan,
toen niemand kwam opendoen.

En die vergissing betrof zijn interpretatie van het gehijg uit de
telefoon.

Maar hij was een sportief mens die zich glimlachend met zijn
nederlagen kon verzoenen. Hij legde de bloemen op het bordes
met een visitekaartje erbij waarop hij

'Jammer!' schreef.

En fluitend stapte hij weer op huis aan.

In zijn kantoor ligt Van Raefelghem in z'n zetel te wauwelen:

Goeiemiddag,

u spreekt hier met Van Raefelghem Marcel, zaakvoerder van Van
Raefelghem bedrijfsrevisoren...

Nee, goeiemiddag,

Van Raefelghem International hier, bedrijfsrevisoren.

Ik had u willen vragen of wij niet 's in uw boeken mogen kijken om
te zien of we misschien geen oplossing kunnen vinden... Nee.

Van Raefelghem International hier,

wij zijn een labo waar nieuwe economische modellen en
Management Stratégics, strategics worden ontwikkeld en
uitgetest,

wij bieden u vrijblijvend...

wij zijn er bijvoorbeeld van overtuigd dat uw bedrijf bij een omschakeling van een piramidale naar een matrix-structuur zeer gebaat zou zijn. Een dergelijk proces zou door ons voor een zeven punt acht procent van de totaalkost professioneel kunnen begeleid worden waarbij wij u naadloos...

Van Raefelghem Marcel hier,
auteur van het boek 'De Nieuwe Wereld.'

...

Het boek 'Philips en ik.'

...

Het boek 'De succesvolle mislukking'...

Pffff.

Hij durfde toch niet!

Bellen.

De telefoon nemen en dan een nummer draaien van een groot bedrijf en dan...

Het idee alleen al maakte dat zijn hart, als een onderbuur tijdens een luidruchtig feestje kwam kloppen in zijn keel.

Hij moest gewoon de baan weer op.

Kruideniers en bakkers zijn diensten gaan aanbieden.

Hij keek naar de kamerplant, snoof de geur van sperma op en dacht:

'Een labo voor het ontwikkelen van nieuwe modellen.'

Een droefheid zonder onderwerp nam bezit van hem. Hij kon beter iets anders gaan doen.

Op z'n gemak ergens een fles zoutzuur gaan zitten leegdrinken.

JOEHOE!

Of thuis een groot smerig doek vol seks schilderen.

Een pot sterke thee zetten, een boterham smeren en achter zijn ezel kruipen, gewoon een hoop figuren bij mekaar kliederen die gigantisch...

JOEHOE!

Of als hij nu 's op reis vertrok!?

Gewoon verdwijnen.

Niemand snapt het en dan zeventien jaar later op een ochtend zit hij ineens weer achter zijn ezel.

Harde dikke handen van het avontuur,
en een baard van drie meter waarin nog een paar schelpjes, en
een dor bananenblad, een vrouwenslipje, een oud geweer, een
koffer vol schatten, een beeldschone receptioniste –

JOEHOE! MARCEEEEL!

Zijn moeder!

Hij stak zijn kop door het raam.

Beneden stond de vrouw van de reiziger in hondenbrokken.

- Is die bel kapot of wa!?
- Nee maar... ik zat te telefoneren.
- Wij hebben stoofprei van den buurman gekregen, maar te veel!

Kan ik jullie daar geen plezier mee doen?

- Ja maar... wat komt ge daar hier mee doen?
- Ik moest toch in de stad zijn en ik kon niet binnen bij jullie.
- Ik zal de sleutel gooien.

Wat was het leven toch onherbergzaam op zijn leeftijd. Zat hij midden in een existentiële crisis en daar verscheen plots voor hem hetgeen zich in zijn leven manifesteerde onder het begrip 'moeder', het vleesgeworden oeridee liefde, de sussende, de mildgestemde, de vertroosting schenkende, met de vraag of hij haar niet wilde helpen een berg stoofprei weg te happen... Wat maakte het de eenzaamheid rauw en ongenueanceerd.

Sinds een jaar of veertig,
als wezens als ik zo door het heelal suizen
en we bekijken al wat daar leeft de sterren,
de zwarte gaten, gaswolken, planeten,
hoe dat allemaal materie, licht en golven, uitstraalt en opzuigt.
En als we dan de blik op de aarde richten,
die heeft daar al die tijd gestaan op haar plek

bij de zon.
Ze heeft altijd
een klein magnetisch veldje ontwikkeld,
en wat zonlicht weerkaatst,
maar sinds een jaar of veertig
komen daar ineens radiogolven uit,
lange golven,
die tot in het oneindige doordringen,
en waarin wat aandoenlijke
maar vrij onzinnige informatie zit.

Wij zijn mensen,
en dit is onze DNA-structuur.
En in die veertig jaar is er nog niks geweest,
niks!
Dat daarop heeft gereageerd.
En ondertussen zit de mens in 't gras
en denkt: God! Wat ben ik eenzaam.
En terwijl hij daar zo zit
is hij omringd,
doortrokken,
van leven, wezens van allerlei slag.
Het krioelt!
Het trekt aan hem, het zuigt, het duwt,
het maakt hem tot wat hij is.

Maar van dat alles merkt hij niks.

huilerig Want hij aanvaardt alleen
een wezen dat naar hem toe komt en dat zegt:

‘En mijn DNA ziet er zo uit.’

En dan, dan kunnen we verder praten.

En door die houding is hij het zicht op zijn eigen wezen verloren.

Zij zien zichzelf niet meer.

En mekaar.

Inmiddels was het twaalf uur geworden

En...

Madammeke Ponnet.

Madammeke Ponnet kwam terug van het boodschappen doen.

Ik dacht aanvankelijk dat zij niet bij de gebeurtenissen betrokken
zou geraken,

anders had ik haar al vroeger geïntroduceerd,

maar ik was vergeten dat zij

elke dag klokslag half twaalf

op pad ging om de kranten te halen,

een halve liter magere melk

en een natuurbroodje.

Stom!

Zij woont op het gelijkvloers bij Annemieke en Van Raefelghem, zij is drieënzeventig en mankeert niks.

Madammeke Ponnet is de treurige vrucht van een verkrachting uit 1916.

Haar moeder, die de stille schoonheid van een lelie bezat, hebben ze in een gesticht moeten steken nadien. Ze hebben haar moeten vastleggen met al haar schoonheid, naakt aan een ketting, in een cementen kamer, terwijl onder haar hart madammeke Ponnet groeide. Hele dagen vloekte zij en riep met rauwe stem allerlei schunnigheden. De stem van haar aanrander, werd er gefluisterd.

Madammeke Ponnet groeide op bij haar grootvader, de toen befaamde chocolatier Maurice Ponnet. Zij moest binnenblijven van 'm. Vanwege de schande. En in Ponnet groeide de hoop dat ooit 's iemand, een prins of zo, haar daar zou komen bevrijden. Maar de prins kwam niet. En toen Maurice in volle oorlogstijd van de ouderdom stierf en werd begraven, was zij tweeëndertig en zag zij voor het eerst andere mensen. Schuw, onzeker en knipperend met de ogen tegen de onbeschaamde blikken, liep zij vooraan in de lijkstoet. De enige erfgenaam.

Alles werd verkocht, het geld op de bank gezet en zij vluchtte naar het einde van de wereld en dat was dan het dorp, waar zij

zich uit gewoonte inmiddels ook weer voornamelijk opsloot, terwijl in haar binnenste de weeë hoop woekerde dat ooit nog 's iemand... Het kon toch niet dat... Het was onmogelijk dat een leven zo dodelijk rimpelloos... dat er niks gebeurde... dat een mens in een leven kon terechtkomen waarin volstrekt niks gebeurde... en de woekerende hoop verwerd soms tot een zekerheid. Laat zo iemand nu op de stoep van haar woning het gigantische boeket van de huisarts vinden en het visitekaartje waarop het woordje 'Jammer'...

Bij Van Raefelghem ging de telefoon.

– Marcel International goeiemorgen!

Allee, Van Raefelghem bedoel ik,

Marcel Van Raefelghem goeiemorgen.

– 't Is al half drie meneer.

– Wendy zijde gij dat?

– Ja en ik bel voor iets ambetant.

– Waar zitte gij.

– Thuis.

– Hoe?

– Als ik van u was meneer zou ik ook maar 's naar huis komen want hier is 't ook

International.

– Wa wilde daar mee zeggen.

– Dat ik maar wat beter op m'n vrouw zou letten als ik van u was.
Ik heb zjust den dokter zien binnenlopen met ne groten bos
bloemen.

– Wendy gij moest op de luchthaven zitten.

Ne groten bos bloemen...

Madammeke Ponnet!

Zij had de bloemen mee naar binnen gepakt en was, zonder haar
jas uit te trekken op
een stoel gaan zitten.

Wat ging er nu toch allemaal gebeuren?

Een dokter! Hier had zij nu nooit, nog nooit aan durven denken,
zie! Wat moest zij nu doen?

Jammer! schreef hij, dat zij niet thuis was!

Nen dokter gedomme! Hij moest maar beginnen met haar iets
kalmerend voor te schrijven.

Onstuimig klopte het dorre hart in de magere borstkas. Zij stond
op en ging zichzelf bekijken in de spiegel van de kleerkast.

Waarom...

Waarom zaten er twee overwinterde aardappelen op de plaats
waar haar wangen moesten zitten?

Zat in haar ogen het natte bruin van ouwe bierflessen?

Waarom was het vlees uit haar lippen verdwenen en de

voornaamste tanden uit haar mond?

Waarom nu pas?

Zij sloot haar ogen en probeerde vat te krijgen op haar ademhaling. Daarna liet zij een bad vollopen en legde haar mooiste kleding klaar op bed. Een lichtkatoenen zomerjurk. Verder kon zij nog haar minder voorname tanden poetsen, haar haar kammen en een kop relaxerende thee drinken. Zorgen dat zij schoon en rustig was. Oh jawel, haar ongedurige ziel zou zich aan dit eeuwenoude lichaam vastklampen als een mossel aan de glibberige voet van een uitgedoofde vuurtoren in de branding. En eindelijk!

Eindelijk werd Annemieke ontdekt.

Het kind was ondertussen in slaap gevallen en zij had ook haar ogen gesloten maar zij deed ze onmiddellijk weer open toen zij de voordeur hoorde dichtslaan. Ze hoorde dus nog. Zij het nog maar langs één kant en uitsluitend gefilterde geluiden. De kop van haar schoonmoeder schoof het beeld binnen. 'Ik heb prei bij.'

Annemieke wilde haar bedanken en zeggen dat dat net goed uitkwam want dat zij nog niet had geweten wat zij die avond ging klaarmaken en dat zij de prei maar in de pompbak moest leggen want dat ze d'r onmiddellijk aan zou beginnen...

Er was zo veel dat zij in deze situatie perfect had kunnen zeggen maar haar tong, haar stembanden, haar kin, alles weigerde dienst

en het enige wat zij voortbracht was een vuile struikelend aeaeeae
eaeaeae aeae. Een dokter! dacht Miriam, een ziekenhuis, en dat
kind moet hier weg.

Zij greep naar de telefoon... fruitsap...

Rende de trap af, klopte bij madammeke Ponnet aan...

Niemand.

Uiteindelijk pakte zij vloekend de fiets en spurtte naar het huis van
de arts.

En van toen af begon alles sneller te gaan. Allemaal zitten ze in
deze histoire vastgeklonken als voorwerpen in een draaikolk.
Naarmate zij het middelpunt naderen worden ze alsmaar sneller
naar elkaar toe gedreven, maar net als bij het draaien van de
aarde om haar as, niemand die het merkt.

Neem nu Reginald. De reiziger in hondenbrokken, die ging een
wandelingetje maken. Hij had eigenlijk zin in een spelletje
patience maar kon de kaarten niet vinden, trok zijn jas aan en hij
ging ook maar naar buiten.

Wendy ondertussen was haar ramen beginnen lappen toen zij
ineens aan de overkant bij de Van Raefelghems de moeder van
meneer zag buitenkomen en woest wegfietsen. Zij zette haar
emmer opzij, ging een kop koffie halen,
sigaretten, aansteker, een kussen voor onder haar ellebogen en

installeerde zich op de vensterbank. Al goed dat zij naar huis gekomen was.

En bij Marcel brak er iets vanbinnen na het telefoontje van Wendy. Z'n kelderdeurtje vloog eruit. Zijn hele leven had hij, zonder het te weten geprobeerd te voldoen aan wat Reginald van hem verlangde. Om op die manier de schuld in te lossen voor het feit dat zijn moeder was gaan lopen met die charmezanger. Niet dat Reginald hem dat voortdurend onder de neus wreef.

Nooit!

Nooit had hij het daarover. Hij had het weggestopt, zijn verdriet, zijn woede, zijn frustratie. En dat wegstoppen noemde hij aanvankelijk 'beheersing.'

Later 'vergevingsgezindheid.' Reginald was een goeie vent.

Maar Marcel voelde het zitten bij z'n vader. Hoe minder erover gesproken werd, hoe vetter Marcel het binnenkreeg. Het verschrikkelijk bewustzijn dat hij fout was, dat hij voor de helft bestond uit materiaal van iemand die absoluut niet deugde, en misschien wel voor meer dan de helft!

Toen hij Annemieke tegenkwam, daar in dat buskotje, toen had hij 'm heel goed gevoeld,
zijne fouten helft.

En nu...

Voelde hij alle grond onder zijn voeten verdwijnen. En zonder te weten waarom, alsof hijzelf het niet was, reed hij naar huis, bedacht zich, kwam terug en ging ergens op een afdeling ijzerwaren een grote bijl kopen.

Trimethyldihexeenzuur!

Het werkzame bestanddeel in okselzweet, hij was het recent nog tegengekomen in een voetnoot.

Toen zij de deur van het appartement opendeed sloeg het hem vol en smerig in het gelaat. Hij schrok toen ze de huiskamer binnenkwamen. De Korea-veteraan met de encyclopedische kennis der ziektebeelden werd misselijk van de stank, het strandbalgrote hoofd, het schijnbaar dode kind... Of er een chemische oorlog had gewoed.

Om zich een houding te geven begon hij het kind te onderzoeken. Maar dat kind sloeg, werd onmiddellijk wakker en begon te schreeuwen. De ogen in het hoofd van de vrouw knepen zich stijf dicht, de lippen werden tot witwordens toe op elk jaar geperst en binnenin de zwelling zag de dokter... Beweging!

‘Kan ik hier ergens mijn handen wassen?’

‘De badkamer...’

Miriam, zij was op een stoel gaan zitten en probeerde het kind kalm te krijgen.

‘De badkamer is op ’t einde van de gang links,’ maar zo ver kwam hij niet. Toen hij de voordeur passeerde ging die open en kwam Marcel binnen.

Marcel, die net als de rest van het dorp wist van de dokter en de eenzame vrouwen, gooide zijn bijl neer en plaatste een onwaarschijnlijke knal op de punt van de neus van de dokter.

Bloed en tranen spoten hem uit de kop, op de bijl, op het vloerkleed.

Maar omdat hij een held was vroeg hij:

‘Wat zei u?’

‘De badkamer is die kant op.’

‘Weet ik,’ zei de dokter, ‘tuurlijk, allicht...’

Zelf ging hij van kleren wisselen, om iets te doen te hebben; iets anders dan heel de boel kort en klein te slaan...

Wendy Depoovere kwam even later met een aarzelend

knokkeltikje tegen de openstaande deur. Zij had Marcel zien arriveren met de bijl en voelde zich verantwoordelijk... Zij zag de druppels neusbloed op het blad van de bijl en op de vloer in de hal en zag spontaan voor zich hoe de twee ouders elkaar hadden staan uitmoorden...

Een gil!

Annemieke's mond neus ogen oren, elk gat in het hoofd stond wijd open en uit alles leek klank te komen terwijl binnenin de zwellung iets groots en vormeloos zich omdraaide.

Marcel, Wendy, madammeke Ponnet, de arts, allemaal hadden ze de gil gehoord.

Wendy, omdat zij vlakbij was, kwam als eerste de kamer binnen, zag Annemieke daar liggen en dacht: hoe heeft hij haar zo kunnen toetakelen?

De arts stormde haar voorbij, 'ik moet acuut gaan snijden,' met in elk neusgat een wolkje steriel gaas.

En Marcel volgde iets later. Hij wist niet wat hij van de kreet moest denken. Was het pijn? Wellust? Of beide? Hij voelde wat Reginald had gevoeld toen hij van die Spaanse charmezanger

hoorde, alleen anders, sterker.

Omdat wat Reginald had gevoeld ook mee in zijne kelder zat. Hij was uit principe met Annemieke getrouwd, niet uit liefde. Iemand van wie ge houdt kunt ge vergeven. Maar voor iemand die een principe met de voeten treedt is geen vergeving mogelijk. Hij kreeg dus wat hij voelde niet weggestopt.

Ponnet die dacht dat de gil van buiten kwam liep naar het raam, zag de auto van de arts, vergat de gil en dacht: hij is er.

Reginald, die stond daar ook ineens. Hij had Miriams fiets zien staan en kwam vragen waar de speelkaarten lagen.

En als laatste schoof Ponnetje aarzelend binnen van kop tot teen onder het kippevel vanwege de veel te dunne bloemetjesjurk. Dwaas keek zij naar Annemieke. In een late film op Duitsland 3 had ze ook ooit 's iemand met zo'n kop gezien, maar die kwam van een andere planeet.

Een nat, krakerig geluid, als van een vrucht, een draadpompoe die openbreekt.

Annemieke's kop!

Daar had je het!

De huid op het voorhoofd trok in gaten zoals de kaas van een

spie die uit een pizza wordt getild.

De schedelhelften weken alsof er binnenin een vogel zat die
wrong en stootte en dan rustte.

Het dikke harde hersenvlies glom vettig in het vuile licht dat van
buiten door het raam viel.

De arts kon niet anders dan net als de anderen dom toekijken.
Misschien moest hij het vlies vochtig houden met een...

Opnieuw begon het hoofd te rommelen.

Er werd iets scherp – een poot? een tand? – door het vlies
gestoten en met een krachtige haal van neuswortel tot kruin
getrokken, alsof er iemand zich met een stanleymes uit een tent
lossneed.

Gedachteloos staarde iedereen naar de lange vil met de slappe
randen en de donkerte daarachter waaruit, klauwend in de lege
lucht...

een mensenhandje tevoorschijn kwam
en een dun, dwingend stemmetje,

‘dat er ’s iemand helpt!’

Wat ging er in ze om?

In Wendy en Marcel, de arts, Reginald, Ponnetje, Miriam?

Probeer dat nu zelf 's in te vullen.

Wat gaat er in ze om.

Wat gaat er in u om?

'Dit is een belachelijk verhaal, de schrijver is een idioot'?

Allicht, maar laat dat nu even buiten be-schouwing.

Het gaat om de personages.

Zij hebben geen weet van een schrijver en een verhaal, zoals u allen wellicht ook nauwelijks weet hebt van God en een noodlot.

De dokter, nog het minst uit zijn lood geslagen, haalde een potlood uit z'n binnenzak en stak het in de opening.

Het handje klemde zich om het potlood en trok voorzichtig.

Bedaard kwam uit het voorhoofd tevoorschijn... een mannetje.

Tien centimeter lang, slap hoedje, regenjas, aktetasje en een paar degelijke schoentjes.

Het wenste neergezet te worden op de vrije plek naast het hoofd.

'Middag, heren! dames!

De naam is Henry.

Vierendeels Henry, adjunct secretaris bij de
Gezondheidsinspectie, getrouwd, vier dochters en u uiteraard
enige uitleg schuldig, maarre...

Ik begrijp uiteraard uw ontsteltenis!

Ook voor mij is dit een verrassing.

Hoewel ik beter ben geïnformeerd omtrent wat hier aan de hand
is dan u.

Wil d'r misschien 's iemand wat te drinken halen.

(Kuch kuch) Zoute keel!

'n Bakje koffie graag.

Bakje negerzweet. Mmhahaha!

Doe het maar in een hoedevingertje. Mmhaha!

Dat zei ik altijd vroeger, als kind.

Hoedevingertje.

Ik draaide altijd alles om.

Handwasje.

Doekhandje.

Vodschotel.

Nu ja.

Toelichting:

Wat er hier nu gebeurt, kadert in een multi-
disciplinair experiment waarbij zowel het Ministerie van
Volksgezondheid als de Faculteit Exacte Wetenschappen van de

Rijksuniversiteit Gent,
De Dienst voor Leeftijdsonderzoek van de stad Brussel
en het NIBS, dat is het Nationaal Instituut voor Biografische
Systematiek bij betrokken zijn.

In het kort komt het hierop neer dat 'wij' –
en wij dat zijn gewone ambtenaren die volgens een bepaald
procédé gedisproportioneerd tot een lengte van pakweg drie tot
vijfentwintig mu, in de voedselketen worden gebracht om ter
plekke onregelmatigheden op de wetgeving vast te stellen.
En dat kan gaan om overtredingen betreffende de bepalingen
omtrent verpakking,
samenstelling, houdbaarheid,
tot en met trafiek, distributie,
bereidingsvoorschriften en op termijn zelfs
de mesthuishouding.

Maar meestal zullen wij worden ingebracht in zaden, zetgoed en
kweekbroedsel allerhande en van buitenaf gevolgd.
Mijn hoed bijvoorbeeld is behandeld met een licht radioactieve
zoutoplossing zodat ik in principe makkelijk weer op te sporen
ben en vlak voor consumptie weer kan worden opgevist. Helaas!

En hier wees hij met een spijtig vingertje naar het kapotte hoofd
van Annemieke,

'staat één en ander nog niet op punt.
En nu moet u mij even excuseren...'

Hij haalt een zaktelefoontje tevoorschijn tikt een nummer in en wacht.

'We zitten nog volop in een proeffase
en op dit moment draait alles in de soep.
Zie je... ik krijg geen antwoord.
We zijn nu bezig met een beperkte proefopstelling om een aantal
problemen te onderzoeken op het vlak van communicatie.

Kijk, uiteindelijk is het de bedoeling dat groepen ambtenaren worden uitgezet in verschillende groenten en dieren om uiteindelijk allemaal terecht te komen in bijvoorbeeld een blik goulash. Natuurlijk speelt hierbij het toeval een grote rol. En dat is nu net het punt. D'r is weliswaar al veel en ernstig onderzoek gedaan naar de wetmatigheden die dat toeval beheersen. En ze hebben daarin ook al heel wat vooruitgang geboekt. Maar toch blijft het noodzakelijk, en dat merken wij nu ook weer, dat wij, veldwerkers, met elkaar en met het bureau in Brussel kunnen communiceren, willen wij tenminste dat toeval steeds een stap voorblijven.

En nu ben ik eergisteren ingebracht in een citern sproeimest bij een boer hier in de buurt, terwijl Ronny Vermeulen, een collega van mij met wie ik trouwens samen nog op het NIBS heb gezeten vroeger, in een afgemest konijn werd losgelaten in de omringende velden.

Bedoeling was dat ik in een biet zou proberen terecht te komen en dat Ronny dan met zijn konijn...

Pas op, en ge moet u dat voorstellen... Ronny zit daarin met een hoop hoogwaardige apparatuur die is aangesloten op de motorische sensoren in de hersenen van dat beest zodat hij dat kan besturen... Een prikkel van de oogzenuw kan worden afgetapt, gedecodeerd en doorgestuurd naar een beeldscherm. Dat zijn zeer degelijke uitrustingen waarmee wij zijn geëquipeerd, en dat konijn draagt de codenaam 'Walter'...

Hij zou dus proberen om met dat konijn die biet op te sporen en af te knagen en dan zouden we elkaar binnenin ergens treffen waarna de jongens van de Technische Dienst ons weer zouden komen ophalen. Puur een proef die is toegespitst op communicatie dus.

Maar ik ben terechtgekomen in een bloemkool... De bloemkool die u gisteravond met die dipsaus van mierikswortel hebt zitten

wegeten bij de televisie.

En waar Ronny uithangt of wat er met die jongens van de Technische Dienst is gebeurd, ik weet het niet...

En dan ben ik ook nog 's opgehouden met groeien. Volgens de bijsluiter moet ik binnen het uur nadat dat goedje is uitgewerkt weer mijn gewone lengte hebben bereikt.

Ik ben één meter drieëntachtig moet je weten.

Nu ja. Wees maar zeker dat er hierover een serieus rapport zal worden geschreven.'

Miriam was in kleermakerszit op de grond gaan zitten en wierp een vochtige blik door het raam.

Ponnetjes ogen stonden op de voeten van Annemieke gericht.

Reginald was asgrauw op een stoel gezakt.

En Wendy huilde: was ze maar thuis gebleven!

'Onnodig u te zeggen dat het hier om een uiterst geheime operatie gaat,' zei Henry nog.

'Ik zou u eigenlijk moeten verbieden hierover met iemand te spreken, ware het niet dat dit een geheim is dat soepel zichzelf bewaart.

Dus, praat maar raak, er zijn er al voor minder in een psychiatrische inrichting beland.'

Daarna beende hij vastberaden de kamer uit.

'Dames en heren, het Ministerie van Volksgezondheid wenst u nog een prettige middag!'

En daarmee verdween Henry ook vrijwel meteen uit de gedachten van de aanwezigen.

Even bleef er nog een naar devotie geurende stilte hangen, maar dat duurde niet eens een volle minuut, toen schoten de in hun vaart gestuite levens weer op gang.

Ponnetje verbrak als eerste het zegel.

Zij schoof naar voor om de arts minzaam een hand toe te steken, een oude hand waarop alle botjes, spiertjes, peesjes en adertjes duidelijk te onderscheiden waren, een stuk didactisch materiaal uit de anatomieklas.

In de hand zat het visitekaartje met het 'Jammer!' erop.

Het was een inriestig gebaar, maar het was tenminste geaard, het kaderde in een realiteit die iedereen weer als de zijne ervoer.

Wendy smeerde 'm: 'Mijne vent komt subiet thuis en ik heb nog geen eten.'

Miriam vond het nodig enige seconden verpozing te zoeken in de korte armen van Reginald. Zij hilde niet. Hij evenmin. Hun gezichten stonden vlak.

Miriam keek het raam uit.

Reginald staarde pal op een dode muur.

En het duurde maar even maar het was heel wat.

Daarna ging Miriam opruimen, de begrafenisondernemer bellen en vanalles regelen.

Reginald pakte het kind uit de box en deed het, met een zachtheid eigen aan gepensioneerde reizigers in hondenbrokken, eindelijk ophouden met huilen.

En de arts kreeg Ponnetje zo gek dat zij hem de naakte binnenkant van haar onderarm aanbood voor een haast dodelijke dosis geruststellend middel.

En Marcel...

Marcel ging in kleermakerszit bij de dode Annemieke gaan zitten.

Hij pakte haar hand vast en joeg daarmee iedereen de kamer uit.

En hij keek,
naar het gapende gat
met links en rechts een oog
dat scheel op het niets was gericht
en het schonkige lichaam
dat hij vaak harteloos had liefgehad.

En uit de ondoorgrondelijke diepten van zijn wezen kwam d'r een
verdriet opgewolkt
groter dan de mensheid zelf.

Besprongen werd hij plots door beelden
en door het besef dat hij haar niet alleen had gehaat.

Op een avond in de zomer,
het licht viel schuin de kamer in,
en op de tafel lag een briefje,
'Ik zie u graag! Annemie!'
Zomaar.

Of toen...

Ze waren 's gaan rijden, naar Dinant,
hij was al dagen slechtgezind tegen haar,

en tegen heel de wereld, en toen...

Bij een kruispunt,
hij moest naar rechts kijken
en toen zag hij ineens dat zij zat te lachen.
Zij zat gewoon te lachen naast hem in de auto.

Haar ogen lachten, zij was gelukkig.
Zij was domweg gelukkig.
En omwille van hem.
Omdat hij d'r was.
Omdat hij bestond.
D'r was nog nooit iemand gelukkig geweest omdat hij d'r was.

En nog!
Nog!
Toen het kind geboren werd.
Zij was heel sterk tijdens die bevalling,
hij voelde respect voor haar nadien.

Of toen die keer, ze waren 's op bezoek bij haar ouders, zij was
ook enig kind, haar vader was een werkeloze taalwetenschapper
en haar moeder een lerares Duits met een sherryprobleem...
Enfin, 't was daar niet zo gezellig.
En toen ze aan tafel zaten zag hij ineens

hoe zij zich helemaal had opgesloten
in haar eigen, zoals hij dat ook altijd deed,
als hij thuis, bij zijn ouders kwam...

De beelden bleven maar komen,
en met de beelden
het besef
dat hij in de grond toch niet zo ne slechte is.
Hoewel hij dit verhaal heeft verzonnen,
daar zullen ze wel achterkomen, straks
als ze die bijl vinden,
en ontdekken dat het bloed daarop
niet van de dokter is
maar van het lijk.
Dat kunnen ze onderzoeken hè
in 't laboratorium,
denkt ge niet?

Maar toch is 't niet...
Het is niet volledig uit de lucht gegrepen.
Van die engel dat weet ik niet.
Ik weet niet of er nen engel in mij zit.
Maar Henry...
dat manneke dat altijd met alles in orde wil zijn,
het ambtenaartje dat zich geen vragen stelt,

en altijd alles tracht te doen
wat van hem wordt verwacht,
Henry,
die zit er wel.

En niet alleen bij mij.
Hij zit overal.
Bij jullie ook.

Overal zitten er Ronny's en Henry's
En hij heeft Annemieke de kop ingeslagen.

einde

Henry werd voor het eerst opgevoerd op
20 maart 1997 in theater De Werf in Brugge.

Spel Peter De Graef

Regie Peter De Graef, Arne Lievens

www.peterdegraef.be

Deze uitgave is financieel mogelijk gemaakt
door het Theaterfestival.be

Peter De Graef (1958) is acteur, schrijver en regisseur. Hij volgde zijn toneelopleiding aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen onder leiding van Dora Van der Groen. Vanaf 1979 speelde hij bij verscheidene gezelschappen en begon hij ook zelf te schrijven. Hij schreef onder andere voor: De Kopergieterij, Het Paleis, theater Malpertuis, Het Zuidelijk Toneel, Matzer Producties en Oostpool. Zijn toneeltekst *N!ks* won de Taalunie Toneelschrijfprijs 2002. *Zoals de dingen gaan...* werd genomineerd voor de Taalunie Toneelschrijfprijs 2008 en won de Staatsprijs voor Toneelliteratuur in Vlaanderen. *Stanley* werd genomineerd voor de Taalunie Toneelschrijfprijs 2012. *Henry* werd op verzoek van het Vlaams Theaterfestival heropgenomen als Golden Oldie 2020. En is daarmee de eerste Vlaamse Sleuteltekst in de collectie van De Nieuwe Toneelbibliotheek!

www.peterdegraef.be

Toneelwerk

Stil de tijd* – samen met Jibbe Willems – 2018

Niet doen! – 2018

Achter in een grote tuin – 2017

Twee zielen, drie levens, zes mensen – 2017

Onze Koen – 2016

Lars – 2015

Rudy – 2014

Hunkering – 2013

Everybody Happy?! *– 2012

Boiling Frog* – 2011

Stanley* – 2010

ValAngst – samen met Gerardjan Rijnders – 2010

Marilyn Monroe – 2010

Alice – 2010

Zielsverwanten – 2010

Inside stories – 2008

Zoals de dingen gaan – 2008 – jaarlijkse Staatsprijs voor
Toneelliteratuur in Vlaanderen

De gebroeders Ouedraogo – 2008

En zachtjes viel nog steeds de regen – 2007

Er was daar ook een hond – 2006

Marianne – een koningsdrama – 2005

Iets over de liefde – 2005

Da'iss – 2004

Parcival – 2004

Walvismuziek – 2004

Slachthuis 5 – 2002

Niks – 2001 – Taalunie Toneelschrijfprijs

Manfred – 2000

Drijfijts – 1998

De drie mannen van Ypsilanti – 1997 – Vlaamse ASLK

Toneelschrijfprijs

Henry* – 1997 – geselecteerd voor het Theaterfestival – Vlaamse
ASLK Toneelschrijfprijs

Itak – 1996

Hun! – 1995 – geselecteerd voor het Theaterfestival

Een gemeenschap van schurken – 1995

Jeanne d'Arc – 1994

Ombat – 1994 – geselecteerd voor het Theaterfestival

Et voila – 1991

*Teksten uitgegeven bij De Nieuwe Toneelbibliotheek